

“Les sèries, en general, no m’entusiasmen, però Isabel té rigor”, diu Ramon Madaula, que estrenarà l’*Oleana* de Mamet al Romea. / M. MINOCRI

RAMON MADAULA Actor

“L’èxit seria poder viure d’això”

Jacinto Antón

De sacerdot sospitós de pederàstia a professor acusat d’assetjament sexual, poca broma. Ramon Madaula ha passat en unes setmanes —amb parada de vacances a Formentera— d’un personatge molt complex i tèrbol a un altre que no ho és menys. L’obra del sacerdot, *Dubte*, que dirigia la seva dona, Sílvia Munt, va ser un dels èxits de l’últim festival Grec i tornarà aquesta temporada als escenaris, mentre que la del professor, una posada en escena de la cèlebre i controvertida *Oleana*, de David Mamet, que firma David Selvas, arrenca al teatre Romea la setmana que ve. Madaula és, a més, notícia per un tercer personatge, menys recarregat, Gonzalo Chacón y Martínez del Castillo, *contador mayor* de Castilla, mestre-sala i mentor d’Isabel la Católica, a qui personifica a la sèrie televisiva sobre la reina. Li deixo anar així d’entrada que una amiga m’ha dit que està irresistible en el paper i reacciona amb aclaparada incredulitat, desconcertat i tancant l’assumpte amb un gest amb la mà. No es considera guapo, carai!

“Les sèries en general no m’entusiasmen, però aquesta té rigor, i mira quina contradicció en aquests moments confusos: la sèrie sobre la gran reina espanyola és en bona mesura un producte molt català, amb la direcció i la meitat del repartiment, incloent la sobirana (la barcelonina Michelle Jenner), catalans”. Apunto que és una mica com *Els Tudor* però ambientada a Castella. Fa que sí amb el cap. “I amb quatre peles, però els guions són molt rigorosos històricament i, tenint en compte l’escàs pressupost, està molt bé”.

Sembla que a *Oleana* han optat per disminuir la càrrega sexual de la peça. “Pensem que és secundària. És al que s’aferra ella, l’alumna, interpretada per Carlota Oleina, per tenir poder sobre el professor. Però l’assetja-

ment no és el tema”. Mossèn pederasta, professor assetjador... “Sí, ho vaig pensar de seguida, el que m’agrada d’ells és que són personatges ambivalents i ambigus. Però a *Dubte* era important saber si hi havia hagut o no alguna cosa i aquí és només un pretext per explicar com dues persones no es poden entendre. De fet, tot el que passa entre ells i és motiu de denúncia de l’alumna ho veu l’espectador en escena. Realment, el que ella no suporta és l’abús de poder”.

Li comento a l’actor que sembla que està en un moment dolç de la seva carrera. “No, no, estàs equivocat, a Catalunya i a Espanya el sostre d’un actor és poder viure d’això, del teatre. Això és l’èxit. I és impossible. Jo en realitat no puc. Vaig tirant, com tants, ara va bé però pots passar a estar sis mesos sense que ningú no et truqui. Aquesta és la vida dels actors d’aquest país. D’una gran fragilitat. S’ha de viure d’altres coses, de la televisió, del doblatge. No estàs mai en el moment que ja ho has aconseguit, que ja va endavant. A Catalunya només Paco Morán i Pepe Rubianes vivien del teatre. Per aquesta por del

buit, consubstancial a la professió jo sempre intento impulsar projectes, obres que m’agraden”.

Li pregunto quina classe d’actor és. Durant un instant mira l’infinit i els ulls d’un blau sorprenent semblen reflectir l’aigua del

Passa de ser mossèn sospitós de pederàstia a professor acusat d’assetjador

“Aixecar un personatge és un treball molt dur, d’atleta”

mar a Es Còdol Foradat, el seu paradís formenterenc. “A mi aquesta feina em costa molt. Però no ho dic per falsa modestia, la feina dels actors als qui els surt tot amb facilitat no m’interessa gaire. Pateixo molt. Però és que aixecar un personatge és una feina d’atleta. Has d’ensope-

gar, tornar-te a posar de peu, dedicar-li molt d’esforç i moltes hores. Aspiro que es vegi una persona a l’escenari, no un actor interpretant-la. És una feina difícil, dura i pesada. Comparable en molts sentits a l’esport professional”. Dels seus papers preferits diu que tant li fa el drama, la comèdia o els clàssics, el que li cal és entendre el que està fent, “si empatitzo amb el personatge surt el millor de mi”.

Madaula ha fet poc Shakespeare. “Només un, *El mercader de Venècia* al Teatre Nacional de Catalunya (TNC), la temporada passada, en el paper de Shylock. Bé, de fet, vaig fer de Romeu en un *Romeu i Julieta* que va muntar Joan Ollé fa molts anys, quan jo encara estudiava”. Li agradaria fer-ne més? “Depèn més de amb qui que l’obra en si. El meu autor preferit realment és Txèkhov, el que més m’emociona. Aquí mai s’ha sabut fer-ho del tot bé. Saps què té d’extraordinari, el teatre?”, diu de sobte agitant les mans sobre el marbre de la taula. “Els guions sempre són boníssims; és clar, com els guionistes són Shakespeare, Txèkhov, Mamet... defensar històries així és el que m’apassiona”.

Treballar en sèries de TV-3 de gran audiència com *Ventdelplà* l’ha convertit en una cara popular. Famos? “Deixem-ho en famo- set, la fama és Messi. De fet, això del *star system* català és una de les ximpleries més grans que he sentit mai. Una estrella és algú que produeix i mou diners i aquí no hi ha res de tot això”.

De treballar amb la parella, una cosa que s’estila en l’escena catalana (funcionen molt bé els tandems Calixto Bieito-Roser Camí o Julio Manrique-Cristina Genebat), considera que “és perfecte; facilita les coses. La Sílvia sap el que passo jo i viceversa. Ens agrada treballar junts. No em sembla tan especial: Catalunya és plena de negocis en què treballen marit i muller i a ningú no li sorprèn”.

PENSANT-HO BÉ

Tancar

Ramon Besa

No és fàcil fer vida normal un cop tornat de vacances, sobretot per la gent de costums. Aquesta setmana, sense anar més lluny, m’he trasbalsat molt perquè alguns dels llocs de pas han canviat poc o molt i m’han fet repensar la meua ruta diària.

He trobat tancat el bar on anava a fer un mos quan no esmorzo a casa. M’agradava la truita de patates que feia la dona de la casa i la manera com el cambrer tirava la cervesa, cosa difícil de trobar a Barcelona. M’ha explicat l’amo quan l’he trobat pel carrer que hi havien entrat a robar la nit passada una colla que sabia molt bé el que es feia, més que res perquè li han netejat la caixa i la màquina escurabutxaques, sense fer res malbé. Una feina tan polida només l’ha poguda fer algú que s’ha begut molts *carajillos* a la barra d’aquell bar.

Al costat mateix, hi ha una botiga que em té el cor robat perquè encara arreglen bosses i maletes de pell. A la porta hi ha un cartell que diu: “Reparació artesanal” i, a sota, ara mateix hi penja un paper escrit a mà: “He anat a buscar material. Torno d’aquí a mitja hora”. A ningú no se li acut entrar ni forçar la porta fins que no torna l’amo, com si l’advertència fos dissuasiva.

Faig via carrer avall i em trobo la persiana metàl·lica abaixada en una botiga on abans sempre m’aturava davant d’un lloro per aprendre a xiular. Ja no hi ha ni lloro, ni gats ni gossos. Trobo l’antic propietari al costat de casa i m’explica que el gestor li va recomanar tancar durant les vacances, sense avisar ningú, perquè així s’estalviaria de negociar i donar explicacions als treballadors.

No m’hauria pensat mai que es pugui ser tan barrut fins que vaig a parar al restaurant que diu quan no ho faig a casa i sóc pel barri. Els treballadors de sempre m’expliquen que la mestressa ha tocat el dos i els ha deixat en mans d’una franquícia sense previ avís, d’amagat, com si no els hagués conegut. El mateix truc que ha fet servir el de la botiga d’animals: s’ha jubilat d’amagat. Els nois se senten traïts i no saben com sortir-se’n perquè la nova empresa no els respecta ni el sou ni l’antiguitat. M’asseguren que aquesta és una pràctica tan corrent últimament com la de traspasar el bar als xinesos, que l’endemà obren i baixen les portes com si no hagués passat res.

Fill de botiguera de poble com sóc, gent que no tancava ni al migdia i explicava fil per randa, de viva veu o per escrit, tot el que passava a casa a fi de complaure i fidelitzar el client, m’adono que ara ja només interessa el consumidor. La vida ja no queda escrita a les parets dels bars i la meua única recompensa és quan em paren els *paquies* de la botiga del costat i em diuen: “I doncs? Que està enfadat? Quan fa que no ve?”.